

PROTOCOL
GEDRAGSREGELS
EN
GEDRAGSPROBLEMEN
PESTPROTOCOL

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Moeilijk gedrag van leerlingen	4
2.1 Preventief omgaan met ongewenst gedrag	4
2.2 Gedragsproblemen	6
2.3 Gedragsstoornissen	6
3. Pedagogisch klimaat	
3.1 Uitgangspunten	7
3.2 Kijk naar jezelf	9
3.3 Conflicten	11
3.4 Volwassenen onder elkaar	11
4. Wat is onacceptabel gedrag op De Westerkim	13
4.1 Gedragsregels	14
4.2 Sancties	14
4.3 Een officiële waarschuwing afgeven	14
5. Procedures	15
5.1 Procedure bij ongewenst gedrag van leerlingen	15
5.2 Procedure bij leerling die niet aanspreekbaar is	17
5.3 Procedure bij ernstige verbale en fysieke agressie	17
5.4 Procedure bij pestgedrag en discriminatie	18
5.5 Procedure bij weglopen uit de school	18
5.6 Procedure bij weglopen uit de klas	18

6. Beleid m.b.t. schorsing en verwijdering	18
INCIDENTFORMULIER	20
7. Pestprotocol basisschool	22
7.1 Pesten op school, hoe ga je ermee om?	22
7.2 Het probleem dat pesten heet	23
7.3 Hoe willen we daarmee omgaan	23
7.4 Schoolregels die gelden in alle groepen	24
7.5 Aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen	25
7.6 Consequenties	26
7.7 Begeleiding van de gepeste leerling en de pester	27
7.8 Adviezen aan de ouders van onze school	28
7.9 Dit pestprotocol heeft als doel	29

1. Inleiding

Scholen krijgen in toenemende mate te maken met nieuwe gedrags- en leerproblemen en grensoverschrijdend gedrag van kinderen. Leerkrachten en ouders lopen tegen grenzen aan; kinderen vertonen dan gedrag dat buiten de normale school- en omgangsregels valt. De communicatie tussen scholen en ouders verloopt in deze situatie niet altijd goed.

De frequentie en de verschillende soorten van grensoverschrijdend gedrag worden maatschappelijk ervaren als toenemend van aard. Het gevolg is toenemende spanning binnen de school, alsmede in de thuissituatie van de kinderen.

Oorzaken zoekt men onder meer in:

- De maatschappelijke ontwikkeling,
- De loyaliteit van ouder primair t.o.v. hun kind en niet zoals voorheen primair naar de school,
- Het wedijveren met invloeden van televisie en omgeving,
- Onmacht van ouders in het opvoedingsproces,
- Onvoldoende kwaliteit van de onderlinge communicatie leerkracht-leerling-ouders,
- Overgang naar aangepaste onderwijsvorm,
- Vluchtigheid en concentratie,
- Kenmerken van leerkrachtgedrag welke onvoldoende uitdaging bieden aan kinderen met verschillende onderwijsbehoeften.

Een protocol dient de volgende onderdelen te bevatten:

- Criteria voor toelating van kinderen: het aannamebeleid
- De informatie over het aannamebeleid in de schoolgids
- Procedure schorsing en verwijdering in de schoolgids
- Schoolprocedures m.b.t. gedragsregels, conflictsituaties en registratie opstellen
- Het zorgsysteem van de school
- Registratie van gesprekken en dossiervorming
- Sociale vaardigheidstraining
- Procedures voor melding van (te verwachten) probleemsituaties aan het bestuur c.q. het managementteam van het schoolbestuur
- Visie op grenzen, normen en waarden
- Het pestprotocol
- Communicatietraining

2. Moeilijk gedrag van leerlingen

Moeilijk gedrag van leerlingen is “de beste keuze” die het kind op dat moment kan maken. De taak van de school is te kijken waarom een kind zich zo gedraagt en de kinderen helpen acceptabel gedrag te laten zien door het bieden van structuur en positieve bevestiging. De aanpak begint bij het gedrag van een kind. De eerste stap is kijken welke omgevingsfactoren van invloed kunnen zijn bv.:

- Zijn er problemen thuis
- Is het kind gezond
- Is de lesstof te moeilijk of juist te makkelijk

Een volgende stap is kijken wat het kind nodig heeft om acceptabel gedrag te vertonen. Structuur bieden, liefde voor het kind en positief “labelen” zijn belangrijke middelen. Structuur geeft veiligheid en bestaat uit duidelijkheid in tijd, activiteit, relatie en heldere afspraken, al dan niet op schrift of met pictogrammen. Het bereid zijn positief te “labelen” vergroot het zelfvertrouwen van het kind. Bij liefde behoort ook grenzen stellen en consequenties verbinden aan het overschrijden ervan.

Uiterlijke gelijke gedragsvormen kunnen verschillende oorzaken hebben. Daarom is het belangrijk kennis te hebben van gedragsstoornissen. Zo is de angst bij een kind met PDD-NOS vaak het gevolg van het niet kunnen overzien van de situatie.

Ook is het belangrijk onderscheid te maken tussen gedragsproblemen en gedragsstoornissen. Gedragsproblemen zijn een reactie op een probleem buiten het kind, terwijl gedragsstoornissen er al in aanleg zijn. De mogelijkheid tot veranderen van kinderen met een gedragsstoornis is veel beperkter dan van kinderen met een gedragsprobleem.

Dwarse kinderen die niet luisteren zijn gebaat bij een korte werkinstructie en aandacht voor goed gedrag. Bij positief gedrag belonen met aandacht geven d.m.v. bijvoorbeeld oogcontact. Een goede samenwerking met de ouders is heel belangrijk. De loyaliteit van het kind met zijn ouders is sterker dan die met school. Met een consequente benadering door alle betrokkenen is een kind het meest gebaat.

2.1 Preventief omgaan met ongewenst gedrag

Om een zodanige omgeving te creëren dat ongewenst gedrag veranderen kan, zullen de leerkrachten zoveel mogelijk de uitlokkende factoren moeten vermijden, en factoren die juist gewenst gedrag oproepen zoveel mogelijk moeten concentreren in hun klas. Veel van deze antecedente factoren zijn positief te benutten door het goed structureren van de klas, de onderwijsleersituatie en de sociale omgang met elkaar in de klas. Er zijn verschillende soorten structuren te beschrijven:

1. De fysieke inrichting van de klas:
 - De groeperingsvormen,
 - De plaatsing van de leerlingen,
 - De plaatsing van het meubilair,
 - De inrichting van de klas en de school.
2. De tijd-, instructie- en verbale structuur (= regels):
 - Een voorbereide dagplanning,
 - Haalbare tijdsplanning verwerken in het dagplan,
 - Een goede instructie,

- Verbale structuur: klassenregels
- 3. Het gedrag van de leerkracht.
- Hanteren van positieve controle:
 1. Men stelt een regel
 2. Men observeert het gedrag
 3. Men versterkt het gewenste gedrag
 4. Men negeert het ongewenste gedrag

2.2. Gedragsproblemen

Volgens de gedragstheorie zijn problematische gedragingen aangeleerd, en men neemt aan dat ze ook weer afgeleerd kunnen worden. De leerkracht die probleemgedrag wil afleren, zal de leerling duidelijk moeten maken welk gedrag hij daarvoor in de plaats wil zien; hij zal het afleren van ongewenst gedrag altijd moeten combineren met het aanleren van gewenst gedrag. Afwezigheid van gewenst gedrag wordt gezien als een tekort in de leergeschiedenis van de leerling. Dit gedrag kan aangeleerd worden. Dat er grenzen aan dat af- en aanleren zijn, is duidelijk.

Kenmerken van gedragsproblemen:

- Reactief van aard
- Situatiegebonden

Voorbeelden:

- Angst
- Faalangst
- Geremdheid
- Depressieve gevoelens

Prognose:

Mogelijkheden door beïnvloeding van buitenaf groter.

2.3 Gedragsstoornissen

Er is sprake van een gedragsstoornis wanneer er een steeds herhalend en aanhoudend gedragspatroon bestaat waarbij de grondrechten van anderen belangrijke bij de leeftijd horende sociale normen en regels worden overtreden. Gedragsstoornissen kunnen *Geëxternaliseerd* zijn – naar buiten gericht agressief gedrag, dit betreft veelal jongens, of *geïnternaliseerd* – naar binnen gericht angstig en verlegen gedrag, veelal meisjes. Factoren die een rol spelen bij gedragsgestoordheid zijn affectieve en/of pedagogische verwaarlozing; het opgroeien in een gebroken gezin, bij voortdurend conflicterende ouders of in een geïsoleerd gezin; sociale factoren als het opgroeien in een kinderrijk gezin, het wonen in een slechte behuizing, het leven in oude wijken van de grote steden, het volgen van onderwijs op bepaalde scholen; en tenslotte de biologische aanleg. Een

gedragsstoornis is niet alleen een reactie op de omgeving, er is ook sprake van een constitutionele aanleg, zeker bij wat de “harde kern” van de criminaliteit wordt genoemd.

Kenmerken:

- In aanleg meegegeven
- Gedrag komt minimaal 6 maanden herhaaldelijk voor

Voorbeelden:

- ADHD
- Oppositioneel, opstandig gedrag (ODD)
- Agressief, antisociaal gedrag
- PDD-NOS

Prognose:

Door beïnvloeding van buitenaf beperkter, nadruk op bescherming en leren omgaan met de stoornis.

3. Pedagogisch klimaat

Het is van belang dat directie en medewerkers voor een rustig en veilig schoolklimaat zorgen. Alleen dan kunnen kinderen zich optimaal ontwikkelen. Het is tevens van belang dat de ouders, verzorgers en stagiaires of gasten zich ook houden aan de regels die op school gelden.

3.1 Uitgangspunten ‘normen en waarden’

In het Schoolplan en de Schoolgids van CBS De Westerkim zijn de uitgangspunten bij onze normen en waarden opgenomen. Hier staan we voor. Deze uitgangspunten (missie - visie) vormen de leidraad voor dit protocol en dus ook voor ons handelen. Het is gewenst de kern van de uitgangspunten bij de aanmelding van kinderen op onze school aan de orde te laten komen.

Normen en waarden

- Op onze school is iedereen welkom, die de uitgangspunten van de school respecteert, ongeacht de maatschappelijke, culturele of levensbeschouwelijke achtergrond.
- Wij streven er op school bewust naar een ontmoetingsplaats voor iedereen te zijn. Een ontmoetingsplaats waar kinderen, ouders en medewerkers zich veilig voelen en gerespecteerd weten. De kinderen leren er van jongs af aan op een goede manier

met anderen om te gaan. Ze ontwikkelen op deze wijze respect en weerbaarheid, positieve eigenschappen om zich te kunnen handhaven in onze veelzijdige samenleving.

- CBS De Westerkim kiest er voor een school te zijn die op vele manieren, maar met name door het geven van kwalitatief goed onderwijs, een bijdrage te leveren aan het welzijn en welbevinden van alle kinderen.

Onze uitgangspunten hierbij zijn:

- De school speelt in op de individuele ontwikkeling en behoeften van het kind.
- Alle vaardigheden, de cognitieve en de expressieve, van de leerlingen worden optimaal ontwikkeld en benut.
- De school staat open voor alle kinderen met hun capaciteiten en mogelijkheden.
- Alle kinderen en volwassenen voelen zich veilig.
- Taken en verantwoordelijkheden geven we vorm in een goede samenwerking met de ouders. We hechten hierbij aan een open communicatie.

Het klimaat van de school

Veel mensen beseffen dat de sfeer waarin een kind moet opgroeien van groot belang is om een volwaardig mens te worden. Wij streven daarom naar een vriendelijk en veilig klimaat met orde en regelmaat. Pas als het kind zich veilig voelt, kan het zich ontwikkelen. Rust en regelmaat geven het kind kansen. Samen met ouders speelt de school een belangrijke rol in de ontwikkeling van het kind op lichamelijk en geestelijk gebied. De school dient mede een stuk van de opvoeding voor haar rekening te nemen. We proberen met ons onderwijs nauw aan te sluiten bij het ontwikkelingsniveau van elk kind.

Uitgaande van de kinderlijke belevingswereld zal de school helpen bij het inzichtelijk maken van die wereld, proberen die wereld van het kind te verbreden en te verdiepen. De school tracht gelijke kansen voor iedereen te bewerkstelligen door leerlingen met welke achtergrond dan ook als gelijkwaardig te beschouwen.

Volledige acceptatie is nodig om aan te kunnen sluiten bij de ervarings- en belevingswereld van de kinderen. Zo is het mogelijk om voor zowel leerlingen, leerkrachten als ouders een herkenbaar klimaat te scheppen, waarbinnen een optimale ontwikkeling mogelijk wordt.

Algemene gedragsregels binnen onze school

De belangrijkste regel op school is natuurlijk dat wij normaal doen. Met 'wij' bedoelen we alle medewerkers, ouders, kinderen, studenten en bezoekers. Maar ja, wat is normaal? Wellicht ten overvloede en zonder volledig te willen zijn geven we hier een paar voorbeelden:

- Iedereen wordt geaccepteerd zoals hij/zij is, doet of er uit ziet.

- We zeggen 'stop, hou op' als er iets gebeurt wat je niet wil; als dit niet werkt vraag je een ander om hulp.
- Iedereen is aardig en behulpzaam en ook eerlijk en open.
- We luisteren naar elkaar en laten iedereen uitpraten.
- Conflicten worden uitgepraat.
- Spullen van een ander worden gevraagd, als je die wil gebruiken; iedereen is zuinig op alle spullen.
- We komen rustig de school binnen en lopen rustig door de gang en de lokalen.
- Iedereen houdt zich aan de schoolafspraken.

3.2 'Kijk naar jezelf'

Op persoonlijk niveau

Anderen aanspreken op gedrag verliest iedere overtuigingskracht wanneer je de regels zelf binnen je eigen samenwerkingsverband(en) nalaat. Analooq aan de met kinderen op te stellen voorbeeldregels betekent dit voor iedere medewerker van de school dat die zich aan de regels houdt en het goede voorbeeld geeft.

Op preventief niveau

Ter bevordering van gewenst gedrag zijn de volgende punten van belang:

- We hanteren schoolregels; bij de start van een schooljaar worden deze besproken en uitgelegd.
- In het gedragsprotocol ligt vast wat de schoolregels zijn waaraan ieder teamlid, leerling en ouder zich dient te houden.
- De leerkracht én de kinderen stellen ieder schooljaar samen een aantal klassenregels vast.
- De leerkrachten houden toezicht bij het binnenkomen en verlaten van de school, en tijdens de speeltijden en pauzes.
- De leerkrachten blijven zich scholen wat betreft het pedagogisch klimaat op de eigen studiedag of door middel van een cursus.
- Op school hebben we twee vertrouwenspersonen, bij wie kinderen, ouders en leerkrachten terecht kunnen.
- Bij uitingen van gedrag, waarover wij ons zorgen maken, nemen wij in een zo vroeg mogelijk stadium contact op met de ouders.
- We nodigen de ouders steeds weer uit hun zorgen op dit punt in een zo vroeg mogelijk stadium met ons te delen.
- We voeren preventief overleg met de ouders bij dreigend pestgedrag. Ondersteuning van schoolmaatschappelijk werk of verwijzing naar training sociale vaardigheid is altijd bespreekbaar.
- Op school ligt dit gedragsprotocol ter inzage bij de directie.

- **Het Agora beleidsdocument 'Toelating, schorsing en verwijdering van leerlingen' ligt op school ter inzage.**
Desgewenst kunnen de ouders hiervan kennisnemen.

Op individueel professioneel niveau

Kinderen aanspreken op hun gedrag betekent dat we ook goed zicht hebben op *ons eigen gedrag, oftewel ons eigen en gezamenlijke functioneren:*

- We geven zelf het goede voorbeeld.
- We bewaken de gedragsregels bij alle kinderen, dus niet alleen bij de kinderen van je eigen groep of bouw.
- We spreken elkaar aan op het optreden of het nalaten daarvan.
- We bewaken de gedrags- en fatsoensregels altijd, bij ons zelf en bij de kinderen. Dus ook buiten een conflict om met twee woorden spreken, beleefd taalgebruik, handen uit de zakken, aankijken, praten als je het woord krijgt, geen laatste woord, niet erbij hangen, positieve houding uitstralen etc.
- We kennen de samen opgestelde schoolregels (regels en afspraken) en passen deze ook consequent toe (zoals speelplaatsregels, snoepen, enz.).
- We bespreken conflicten volgens de aanpak van de Vreedzame School.
- We bespreken met onze collega(e) het eigen gedrag waarvan we even niet zeker zijn/waren.
- Het lokaal houden we transparant, zodat collegae ons en de kinderen kunnen zien (eigen waarneming van collegae is jou tot steun bij je contacten met het kind of met ouders).
- We voorkomen dat kinderen in de fout gaan (zoals tijdig surveilleren; kinderen tijdig ontvangen en naar buiten begeleiden).
- We blijven in conflictsituaties van kinderen af, tenzij de veiligheid in het geding is.
- We stellen ons op als leerkracht of medewerker, niet als 'vriendje'.
- We raadplegen de leerkrachten van de vorige klas(sen) voor eventueel advies in de aanpak.
- We bespreken met de leerling het stukje gedrag dat aanleiding geeft tot het probleem. We veroordelen dat gedrag en dus niet de leerling. We bieden de leerling perspectief door aan te haken bij een of meer positieve persoonskenmerken van de leerling.
- We nemen contact op met ouders en delen onze zorg met hen. Wacht hiermee niet te lang. We houden in Parnassys de oudercontacten en zorgelijke gebeurtenissen bij.

Op collectief niveau

Daarnaast moeten we zicht krijgen en houden op sociaal-emotionele ontwikkeling en gedragsproblemen.

- Breng het gedrag van een leerling tijdig in bij de intern begeleider, leerlingbespreking of intervisie (collegiaal overleg). Het is belangrijk een probleem door iedereen van alle kanten te laten bekijken teneinde draagvlak te creëren (vooraf of achteraf) voor je

eigen handelwijze, voor die van je collegae en uiteindelijk voor die van de directie. Uiteindelijk moeten we het pedagogisch klimaat voor het kind samen vormgeven.

- Reflecteer op de gezamenlijke afspraken of cursussen, zoals die van de Vreedzame School. Hierbij hebben we geleerd goed zicht te krijgen op ons zelf en op de kinderen. Dit moet bijdragen aan gewenste pedagogische situaties met een minimum aan gedragsproblemen.

We proberen adequaat hulp te bieden door:

1. het actief toepassen van dit gedragsprotocol, incl. mogelijke tussentijdse bijstellingen.
2. het gezamenlijk opstellen van en tussentijds herbeleven van de eigen bouwregels.
3. dagelijks de dag met de kinderen te evalueren.
4. probeer eerst zelf een conflict op te lossen.
5. als het niet lukt een conflict zelf uit te praten, dan wordt de hulp ingeroepen van de mediators.
6. een systematische aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen met behulp van de methode Vreedzame School en de bijbehorende aanpak.
7. de vertrouwenspersoon een belangrijke en zichtbare plaats voor ouders en leerlingen te geven. De vertrouwenspersoon stellen zich aan het begin van het schooljaar voor in de groepen 5 t/m 8.
8. te spreken over het gedragsprotocol in plaats van over het pestprotocol, waarmee we ons impliciet en systematisch richten op gewenst positief gedrag (preventief).

3.3 Conflicten

Daar waar mensen samenwerken zijn er conflicten. Dat is niet erg. Die spreken we uit. Dat doen wij op de volgende wijze:

Een kind of volwassene die het gedrag van een ander als lastig of storend ervaart, zegt een keer: "Ho stop." Dit is het signaal voor de ander om er mee te stoppen. Gebeurt dat niet dan waarschuwt het kind een volwassene in de buurt. De volwassene zoekt ook hulp bij een andere volwassene.

Bij een groter conflict gaan we eerst samen via de aanpak van de Vreedzame School in gesprek. Lukt het niet om het conflict zelf op te lossen, maken we een afspraak met de opgeleide mediators van de school.

In principe worden conflicten op de dag zelf op school uitgesproken.

Komen de kinderen niet tot een echte win-win oplossing, dan wordt met een leerkracht een mediatief gesprek gehouden. Voor de volwassene geldt dat ze een andere ouder of een leerkracht kunnen vragen om te helpen bij het gesprek.

3.4 Volwassenen onder elkaar

De Arbeidsinspectie heeft ons verplicht een paragraaf te wijden aan de veiligheid van onderwijsgevend en onderwijsondersteunend personeel.

Ook nu weer kijken we eerst naar onszelf: we gaan met de ouders om zoals we wensen dat zij ook met ons omgaan: respectvol, open, eerlijk en op voet van gelijkwaardigheid. Ook voor ouders en medewerkers van de school gelden de *algemene gedragsregels* zoals vermeld in paragraaf 1.

Enkele afspraken die bijdragen aan een positief gevoel van veiligheid bij het personeel:

- We verwachten van ouders en schoolvertegenwoordigers dat zij zich mede inzetten voor een prettig en veilig werk-, leef- en leerklimaat in school, teneinde de openheid in communicatie en respect voor elkaar te realiseren.
- Ouders respecteren het privé-leven van de medewerker en spreken de medewerker binnen 'werktijd' aan. Voor een gesprek over de ontwikkeling van hun zoon of dochter wordt na schooltijd een afspraak gemaakt met de groepsleerkracht.
- Het ontvangen van complimenten wordt gewaardeerd. Het uiten van zorg of kritiek middels vragen, opmerkingen of bedenkingen eveneens. We spreken af dat ouders zich in beide gevallen rechtstreeks tot de betreffende medewerker richt. Op verzoek van de medewerker of de ouder kan een lid van de schoolleiding bij dit gesprek uitgenodigd worden.

Helaas moeten we ook duidelijk zijn indien uitingen van ouders bijdragen aan een negatief gevoel van veiligheid bij medewerkers en kinderen. Enkele voorbeelden hiervan:

- Een bij herhaling blijf geven geen vertrouwen te hebben in het functioneren van het onderwijzend en/of ondersteunend personeel.
- Een bij herhaling blijf geven geen vertrouwen te hebben in de uitgangspunten van de school zoals deze in paragraaf 1 zijn geformuleerd.
- Fysiek geweld, bedreiging of agressief gedrag van ouders, waarbij herhaling niet uitgesloten is, waardoor er sprake is van gegronde redenen voor angst bij leerlingen, medewerkers of andere ouders en er geen sprake meer is van een ongestoorde voortgang van het onderwijs.

Bij een minder respectvol omgaan met de algemene gedragsregels van de school kan een medewerker een ouder daarop aanspreken.

Grensoverschrijdend gedrag van ouders wordt altijd aan de directie gemeld. De directie voert de daarop noodzakelijke gesprekken met de betrokken ouder. Wanneer de directie en/of het team van leerkrachten het gedrag van een ouder/verzorger zo negatief ervaart en er na gesprekken geen positieve wending aan de situatie kan worden gegeven, zal de directie besluiten tot de volgende procedure:

- Gesprek met de ouder/verzorger door de directie en de leerkracht wanneer het om een situatie gaat, die speelt tussen de ouder/verzorger en de leerkracht. Of een gesprek met de directie en een vertegenwoordiger van Agora als het gaat om een situatie tussen de directie en de ouder/verzorger. Voor dat gesprek wordt de ouder/verzorger schriftelijk uitgenodigd.
- In dat gesprek wordt duidelijk gemaakt waarom het gedrag van de ouder/verzorger op de school, richting leerkracht(en) en/of directie onacceptabel is en negatief is voor de school.

- Er wordt gecommuniceerd dat het gedrag moet worden veranderd, omdat bij herhaling (één keer) een tijdelijk schoolverbod zal worden opgelegd en bij overtreding daarvan of wanneer na het beëindigen van het tijdelijke schoolverbod opnieuw een negatieve situatie ontstaat zelfs een permanent schoolverbod zal worden opgelegd.
- Gedurende een periode van een schoolverbod mag de ouder/verzorger niet meer in het schoolgebouw of op het schoolplein komen. Over de leerprestaties van het kind wordt verder schriftelijk gecommuniceerd.
- Wanneer een (tijdelijk) schoolverbod wordt opgelegd zal de directie het bestuur van Agora, de leerplichtambtenaar van de Gemeente Zaanstad en de Medezeggenschapsraad daarover informeren.
- In geval van fysiek geweld, enz. wordt aangifte bij politie gedaan.
- Afhankelijk van de ernst van de zaak en/of de mate waarin het vertrouwen is geschonden wordt tot schorsing of verwijdering van de leerling overgegaan.

4. Wat is onacceptabel gedrag op De Westerkim?

Verbaal, fysiek of psychisch geweld zoals:

- Vloeken en uitschelden
- Verbaal tekeer gaan
- Schreeuwen
- Seksueel getinte opmerkingen
- Dreigen met geweld
- Een zet en/of duw geven
- Krabben
- Bijten
- Slaan
- Stompen
- Knijpen
- Kapot maken van materialen, spullen van anderen
- Bij borsten en in erogene zones grijpen
- Trappen
- Dreigen met een (nep) wapen
- Aanvallen met een wapen
- Structureel negeren
- Lachen om andermans fouten
- Smoezen, roddelen
- Pesten
- Liegen

- Spugen
- Stelen
- Frauderen
- Vernieling van eigendommen
- Discriminatie
- Intimideren/chanteren

4.1 Gedragsregels

Voor leerlingen

- De Westerkim gaat ervan uit dat de leerling zich niet agressief (verbaal en/of fysiek) opstelt tegenover de leerkrachten en medewerkers
- De Westerkim gaat ervan uit dat de leerling zich niet agressief (verbaal en/of fysiek) opstelt naar de medeleerlingen

Voor ouders/verzorgers

- De basisregel is dat ouder(s)/verzorger(s) en bezoekers van De Westerkim zich onthouden van een agressieve bejegening van de medewerkers, andere leerlingen en andere ouders/verzorgers. Tevens wordt verwacht dat zij loyaal zijn t.o.v. hen.

Voor medewerkers

- De basisregel is dat medewerkers van De Westerkim andere medewerkers, leerlingen en ouder(s)/verzorger(s) niet agressief bejegenen.

4.2 Sancties

- Bij geweldsmisdrijven (mishandelingen e.d.) wordt altijd aangifte gedaan
- Bij ontvreemding en vernieling van eigendommen is het doen van aangifte afhankelijk van de ernst van de situatie (in overleg met de directie en het bestuur)
- Sancties m.b.t. leerlinggedrag wordt vastgelegd in een protocol
- Sancties t.a.v. medewerkers vallen onder de wettelijke regeling

4.3 Een officiële waarschuwing afgeven

Een officiële waarschuwing wordt altijd met overeenstemming van een medewerker uit het MT afgegeven.

Onderstaand gedrag van leerlingen wordt niet getolereerd en daarvoor krijgen ze een officiële waarschuwing mee naar huis.

Na twee officiële waarschuwingen volgt de schorsingsprocedure.

Omschrijving van het onacceptabele gedrag:

- Zeer brutale opmerkingen naar de leerkracht toe
- Non-verbale handelingen naar de leerkracht toe bv. middelvinger omhoog steken
- Een leerling of leerkracht doelbewust pijn doen
- Onbezonnen gedrag met verstrekkende gevolgen
- Seksueel getinte handelingen
- Geen respect tonen voor de leerkracht
- Stelen
- Discrimineren
- Extreem structureel pestgedrag
- Vandalisme

5. Procedures

Procedures: de leerkracht handelt volgens de leidraad.

5.1 Procedure bij ongewenst gedrag van leerlingen

Voorbeelden van ongewenst gedrag van leerlingen zijn: interrumpen tijdens kringgesprekken, ruzie maken en daarbij schelden op elkaar tijdens verwerking, een ongeïnteresseerde houding tonen.

1. Eerst binnen de groep

- Even buiten de kring zetten (tijdens een kringgesprek)
 - Even op eigen plaats zetten
 - Omgedraaid neerzetten
 - Plaatsen op de “nadenkstoel”
- uitzoeken wat er aan de hand is
 - alternatieve oplossing bespreken
 - op “nadenkstoel mag leerkracht niet boos zijn. Wijzen op na te gaan denken
 - Hanteren van ontspanningstechnieken

2. Time-out procedure bij een vaste collega

Time-out is een maatregel om ongewenst gedrag te verminderen door de leerling tijdelijk buiten te sluiten van de klassenactiviteit. Op diverse plaatsen buiten de klas kunnen kinderen worden opgevangen. De meest voorkomende maatregel is dat een kind gedurende een korte tijd op de gang verblijft. Ook bekend is de opvang door een collega die even de handen vrij heeft omdat hij geen klas heeft of de collega die vrij structureel beschikbaar is (bv. IB-er, adjunct). Tijdelijk in de klas zetten bij een collega komt ook regelmatig voor. In de praktijk blijkt dat met name *het plaatsen in een 'ongelijkwaardige' klas het meest effectief is.*

Het jongetje met de grote mond is heel rustig tussen de grote kinderen. Wanneer er twijfels zijn of de opvang in de klas van de collega effectief is, dan is deze maatregel zeker af te raden.

- Time-out op nadenkstoel op gang (een korte time-out van 10 min. , Afhankelijk per groep)
 - Time-out op nadenkstoel bij collega (jong kind bij oudere groep, ouder Kind bij jongere groep)
- leerkracht deelt kalm mede dat hij/zij boos is
 - leerkracht heeft een vaste afspraak met collega
 - leerkracht komt zelf het kind weer ophalen (in de pauze of na schooltijd)
 - in gesprek gaan met leerling (wat ging er fout, wat had je anders kunnen doen)
 - benoem en accepteer gevoelens van het kind
 - benoem het probleem
 - laat de leerling meedenken om het probleem op te lossen
 - controleer op het daarna goed gaat

Het moet duidelijk zijn in de klas en in de school wat een werkplek is en wat een "strafplek" is!

Wanneer een kind veelvuldig in de time-out procedure belandt, worden ouders uitgenodigd voor een gesprek met de leerkracht.

Er wordt een beloningssysteem ingevoerd. De leerkracht stelt de ouders tevens voor om elkaar elke dag te mailen. In de mail wordt beschreven wat er wel goed ging en wat er niet goed ging. Deze vorm van gedragsbeloning wordt gestopt als het kind het probleemgedrag niet meer vertoont.

5.2 Procedure bij leerling die niet aanspreekbaar is (we spreken van woede-uitbarstingen, drift e.d.)

3. Time-out bij de vaste collega

- Leerkracht blijft rustig
- Bij fysieke agressie stuurt de leerkracht een leerling die de time-out collega ophaalt
- Leerling gaat mee met time-out collega voor een bepaalde tijd
- Bij drift geen werk meegeven
- Leerkracht geeft kort aan waarom de leerling meegaat
- Ouders worden telefonisch op de hoogte gebracht
- Incident formulier invullen, kopie in dossier

Nazorg:

- Leerkracht komt er later nog eens op terug, gericht op gevoelens van de leerling na het incident
- De leerling wordt gewezen op de vervolgstappen (volgende keer ouders uitnodigen e.d.)
- Leerkracht en time-out collega voeren evaluatiegesprek

Bij de tweede keer worden de ouders uitgenodigd op school. Er volgt een gesprek met de ouders, leerkracht, leerling en interne begeleider. Er wordt een gezamenlijke afspraak gemaakt en het verslag van het gesprek gaat in het dossier.

Bij volgende incidenten met hetzelfde kind, wordt het kind besproken met de directeur. In samenspraak met de directie, de IB-er en de leerkracht, volgt er een schorsingsprocedure.

5.3 Procedure bij ernstige verbale en fysieke agressie

4. Time-out bij de directie

- Leerkracht blijft rustig en zorgt voor kalmte naar andere leerlingen toe
- Leerkracht laat de groep nooit alleen en stuurt een kind naar de vaste time-out collega of andere collega
- Het “agressieve” kind gaat mee met deze leerkracht of zijn eigen leerkracht naar de directie. Is de directie niet aanwezig, dan probeert de andere leerkracht het kind te kalmeren
- De directie probeert het kind te kalmeren

- Wanneer kalmeren niet lukt, worden de ouders gebeld die het kind onmiddellijk dienen op te halen. Het kind blijft thuis voor de rest van de dag en krijgt werk mee
- Wanneer kalmeren wel lukt, blijft het kind bij de time-out leerkracht in deze groep voor de rest van de dag
- Opvang voor leerkracht
- Eigen leerkracht van het kind vult het incidentformulier in
- Overleg tussen leerkracht, directie en zorg omtrent strategiebepaling
- De ouders worden ook op de hoogte gesteld wanneer het kind op school kalmeert
- Bij herhaling van dit gedrag volgt een schorsingsprocedure

5.4 Procedure bij pestgedrag en discriminatie

- Zie pestprotocol
- Bij extreem structureel pestgedrag geldt procedure 5.3

5.5 Procedure bij weglopen uit de school

- Ouders worden door de leerkracht opgebeld
- Leerlingen worden door de ouders teruggebracht naar school
- Gesprek leerkracht-ouder-leerling
- Leerling inzicht geven in situatie en wijzen op eigen rol
- Gemiste lestijd wordt na schooltijd ingehaald. Hierover wordt een afspraak gemaakt (hoe lang, wanneer en bij wie)

5.6 Procedure bij weglopen uit de klas

- Leerling wordt door de leerkracht erop gewezen dat de gemiste lestijd moet worden ingehaald
- Leerling weer terug in de klas brengen
- Gesprek leerkracht-leerling
- Leerling inzicht geven in de situatie en wijzen op eigen rol
- Gemiste lestijd wordt na schooltijd ingehaald
- Ouders worden hiervan d.m.v. een brief op de hoogte gesteld

6. Beleid m.b.t. schorsing en verwijdering

Schorsing is aan de orde wanneer de algemeen directeur of de schooldirectie bij ernstig wangedrag van een leerling onmiddellijk moet optreden en er tijd nodig is voor het

zoeken naar een oplossing. Ernstig wangedrag van een leerling kan bijvoorbeeld zijn: mishandeling, diefstal of het herhaaldelijk gebruik van verbaal of fysiek geweld. Schorsing vindt in principe pas plaats nadat alle stappen in de relevante procedures zijn doorlopen.

Verwijdering is een maatregel bij een zodanig ernstige situatie dat de bovenschools directeur concludeert dat de relatie tussen school en leerling (ouders/verzorgers) onherstelbaar verstoord is. Verwijdering is een eenzijdige handeling van de bovenschools directeur, waarvoor geen instemming van de ouders nodig is. Wel dienen ouders naar behoren zowel mondeling als schriftelijk geïnformeerd te zijn en te worden. Bij schorsing/ verwijdering worden zowel de inspectie als de leerplichtambtenaar in kennis gesteld. Ouders hebben het recht om tegen genomen beslissingen m.b.t. verwijdering bezwaar te maken. Van deze zaken vindt dossiervorming plaats.

INCIDENTFORMULIER voor procedure 5.2 t/m 5.5

Datum:	Tijd:	Leerkracht:
Naam leerling:		Groep:
Korte omschrijving van de situatie:		
Omschrijving van het leerkrachthandelen:		Wie is vanuit het team te hulp geroepen: Wat was zijn/haar aandeel in de situatie:
Schoolleiding geïnformeerd: ☐ ja; op ☐ nee, want		Ouders geïnformeerd: ☐ ja; op ☐ nee, want
Nabespreking met: ☐ ouders ☐ schoolleiding ☐ collega ☐ externe deskundige		Handtekening school: Handtekening ouders:
Besluiten en afspraken vanuit de nabespreking:		

7. Pestprotocol

Ook CBS De Westerkim heeft een Anti-pestbeleid.

Een van de aspecten daarvan is, dat er op school een **Anti-pestcoördinator** aanwezig is. Zijn/ haar taken:

- ❖ Het ontwikkelen en onderhouden van een in de school en het schoolsysteem geïntegreerd anti-pestbeleid.
- ❖ Beschrijven ten behoeve van de schooldocumenten van het anti-pestbeleid.
- ❖ Bezoeken van het bovenschools overleg van de Stichting Agora aangaande anti-pestbeleid.
- ❖ Volgen van cursussen hierop gericht.
- ❖ Het op peil houden van de kennis van zichzelf en de teamleden aangaande het pesten, bijvoorbeeld door op een teamvergadering een 'casus' te behandelen, of de mechanismen achter pesten, resp. gepest worden bloot te leggen.
- ❖ Het onder de aandacht brengen (op teamvergaderingen of anderszins) van het belang van anti-pestbeleid en geregeld evalueren hoe de gang van zaken in de verschillende klassen is
- ❖ Zich verdiepen in de resultaten van de monitoring van het anti-pestbeleid, dit met de schoolleiding analyseren en er zo nodig aangepast beleid op ontwikkelen. Onze school hanteert voor de monitoring de methodes Kijk, Zien en de tweejaarlijkse vragenlijst van Beekveld en Terpstra, waarin ouders, leerlingen van groep 6 t/m 8 en de leerkrachten hun mening over de school kunnen geven, ook ten aanzien van pestgedrag en de wijze waarop de school daarmee omgaat.
- ❖ Het belang onderstrepen van het onderhouden van de voortgang in alle groepen van de methode De Vreedzame School, waarin Anti-pestbeleid een significante rol heeft.
- ❖ Overleg met de leerkracht(en) van groepen waaruit signalen van pestgedrag komen. (Het is niet de bedoeling dat de anti-pestcoördinator elk pestincident gaan oplossen. Het is wel de bedoeling dat de anti-pestcoördinator de groepsleerkracht(en) ondersteunt in hun activiteit het pesten terug te dringen.)
- ❖ Incidenteel, samen met de groepsleerkracht, in overleg treden met kinderen die gepest worden, resp. met kinderen die als pesters aan te merken zijn, eventueel samen met hun ouders.

Vertrouwenspersoon CBS De Westerkim.

De vertrouwenspersoon heeft als belangrijkste taak intermediair te zijn met de Agora vertrouwenspersoon in het kader van de klachtenregeling (Mevr. H. de Jong). De term vertrouwenspersoon wordt daarvoor binnenschools binnenschools gebruikt, maar in feite gaat het om een contactpersoon.

Zijn/ haar taak:

- Binnen dit kader cursussen volgen die door of namens de Stichting Agora gegeven worden.
- Zich op alle niveaus van de school als vertrouwenspersoon bekend maken.
- Ieder die in dit kader een beroep doet op zijn/ haar bereidheid te luisteren, daarvoor tijd in te ruimen.
- Het serieus nemen van alles wat iemand in dit kader de vertrouwenspersoon ter ore komt.
- Als hem/ haar schendingen van de lichamelijke of geestelijke integriteit van wie ook bij de school betrokkene ter ore komen, contact opnemen met de Agora-vertrouwenspersoon. Het is de vertrouwenspersoon niet toegestaan degene die hem benadert geheimhouding te beloven.
- De vertrouwenspersoon gaat discreet om met alles wat hem/ haar ter ore komt waarvan de vertrouwelijkheid verondersteld kan worden. Die discretie richt zich naar alle kanten: ouders, collega's, de schoolleiding, de levenspartner. In principe is alleen de Agora-vertrouwenspersoon zijn/ haar aanspreekpunt.
- Aanwezig zijn bij, of deelnemen aan gesprekken tussen leerkrachten of de schoolleiding met ouders, leerlingen, of vertegenwoordigers van andere instanties, indien daar speciale aanleiding toe is.
- Namens de school contact op nemen met de Stichting Veilig Thuis indien daar aanleiding toe is.

7.1 Pesten op school, hoe ga je ermee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

Voorwaarden:

- Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders)
- De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.
- Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen
- Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren
- Op iedere school is een vertrouwenspersoon aangesteld

7.2 Het probleem dat pesten heet:

- De piek van het pesten ligt tussen de 10 en 14 jaar, maar ook in lagere en hogere groepen wordt er gepest.
- Een pestproject alleen is niet voldoende om een eind te maken aan het pestprobleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken

7.3 Hoe willen we daarmee omgaan?

- Op school werken wij met het programma van “De Vreedzame school”
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies e.d. kunnen aan de orde komen
- Andere werkvormen zijn ook denkbaar zoals: spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- *Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen*
- *Zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot*
- *Een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven*
- *Briefjes doorgeven*
- *Beledigen*
- *Opmerkingen maken over kleding*
- *Isoleren*
- *Buiten school opwachten, slaan of schoppen*
- *Op weg naar huis achteraan rijden*
- *Naar het huis van het slachtoffer gaan*
- *Bezittingen afpakken*
- *Schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer*

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid; je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht. Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

Regel 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

- Je mag niet klikken, maar.....
als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

Regel 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Regel 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen. Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

7.4 Schoolregels die gelden in alle groepen

1. Doe niets bij een ander kind, wat je zelf ook niet prettig zou vinden
2. Kom niet aan een ander als de ander dat niet wil
3. We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden
4. Als je kwaad bent, ga je niet slaan, schoppen, krabben (je komt niet aan de ander). Probeer eerst samen te praten. Ga anders naar de meester of juf
5. Niet: zomaar klikken. Wel: aan de juf of meester vertellen als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt
6. Vertel de meester of de juf wanneer jijzelf of iemand anders wordt gepest
7. Blijft de pester doorgaan dan aan de meester of juf vertellen (*kinderen die pesten zitten zelf in de nesten*)
8. Word je gepest, praat er thuis ook over, je moet het niet geheimhouden

9. Utlachen, roddelen en dingen afpakken of kinderen buitensluiten vinden we niet goed
10. Niet aan spullen van een ander zitten
11. Luisteren naar elkaar
12. Iemand niet op het uiterlijk beoordelen of beoordeeld worden
13. Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn ook welkom op onze school
14. Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten is beslist niet toegestaan
15. Probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten kunnen we ook weer vergeven en vergeten

Deze regels gelden op school en daarbuiten

Toevoeging:

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde *schoolregels*, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep. Dit zijn de zogenaamde *groepsregels*. Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

We bieden alle regels tegelijk aan en iedere groep kiest een regel van de week en hangt deze goed zichtbaar op in het lokaal. *Ook kunnen we een regel, goed zichtbaar, in gangen van de school ophangen.*

7.5 Aanpak van de ruzies en pestgedrag in vier stappen:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) uit te komen. Daarna de mediator erbij betrekken.

STAP 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

STAP 3:

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij

herhaling van pesterijen/ ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

STAP 4:

Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties).

Ook wordt het incident in de leerlingenmap genoteerd. Bij iedere melding in de map omschrijft de leerkracht de toedracht. Bij de derde melding in de map worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie- of pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

7.6 Consequenties

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten (cyberpesten). In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden).

En vervolgens leveren stap 1 t/m 4 geen positief resultaat op voor de gepeste.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in.

De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn/haar gedrag:

FASE 1:

- Een of meerdere pauzes binnen blijven
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem
- Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde

FASE 2:

- Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het

probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de leerlingenmap en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem

FASE 3:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of Schoolmaatschappelijk werk

FASE 4:

- Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden

FASE 5:

- In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden

7.7 Begeleiding van de gepeste leerling en de pester

Begeleiding van de gepeste leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- Het gepeste kind niet overbeschermen, bijvoorbeeld naar school brengen of "ik zal het de pesters we eens gaan vertellen". Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen

Begeleiding van de pester:

- Praten; zoeken naar de reden van ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste

- Excuses laten aanbieden
 - In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
 - Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest en belonen (schouderklopje) als het kind zich aan de regels houdt
 - Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren
 - Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten?
 - Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn
 - Inschakelen van hulp; sociale vaardigheidstrainingen, Jeugdgezondheidszorg, huisarts of GGD
- * Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:
- Een problematische thuissituatie
 - Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
 - Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
 - Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
 - Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

7.8 Adviezen aan de ouders van onze school

Ouders van gepeste kinderen:

- a. Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind
- b. Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- c. Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- d. Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terugkomen
- e. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- f. Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- a. Neem het probleem van uw kind serieus
- b. Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
- c. Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- d. Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- e. Besteed extra aandacht aan uw kind
- f. Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- g. Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- a. Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- b. Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- c. Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- d. Geef zelf het goede voorbeeld
- e. Leer uw kind voor anderen op te komen
- f. Leer uw kind voor zichzelf op te komen

7.9 Dit pestprotocol heeft als doel:

“Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. “

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

Leerkrachten en ouders uit de Schooladviesraad en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL.

De vertrouwenspersoon is er ook voor mij
In dit stuk willen we kinderen informeren over de taak van een vertrouwenspersoon op school en wanneer ze daarvan gebruik kunnen maken.

Wat is een vertrouwenspersoon?

Een vertrouwenspersoon is iemand op school, die kan helpen bij problemen. Hij of zij kan naar je luisteren en samen kijken jullie wat er gedaan kan worden om problemen op te lossen.

In onze school is de vertrouwenspersoon meester Arie. De vertrouwenspersoon kan ingeschakeld worden wanneer je te maken krijgt met *ongewenst gedrag* of wanneer je zelf niet lekker in je vel zit, bijvoorbeeld door *de thuissituatie* of doordat je iets vervelends hebt meegemaakt, bijvoorbeeld:

- overlijden van een dierbaar persoon
- ruzie tussen je ouders
- ruzie met je ouders, broer(s) of zus(sen)

Wat is ongewenst gedrag eigenlijk?

Ongewenst gedrag is gedrag waar je last van hebt. Sommige vormen van ongewenst gedrag zijn voor iedereen duidelijk:

- discriminatie
- bedreigingen
- pesten
- roddelen
- handtastelijkheden
- allerlei vormen van lichamelijk en geestelijk geweld

Er zijn situaties, die voor anderen minder opvallen, maar die voor jou je plezier op school sterk verminderen.

Je kunt dan denken aan:

- vervelende opmerkingen over jou, die telkens opnieuw worden gemaakt
- je krijgt bedreigende sms'jes, mailtjes of MSN-berichten
- jouw opdrachten of spullen raken steeds kwijt
- steeds aandacht krijgen van iemand, waarbij jij je niet prettig voelt.

Wat ongewenst is, bepaal je in eerste instantie zelf. Wat voor de één ongewenst is, hoeft dat voor de ander niet te zijn. Het wordt pas een probleem als je er samen niet meer uitkomt.

Wat zou je daaraan kunnen doen?

Vraag de ander of hij/ zij ermee wil stoppen en leg duidelijk uit dat je er last van hebt. Soms helpt dat.

Misschien had de ander niet door, dat zijn/haar grapjes echt niet leuk zijn voor jou.

Als dat niet helpt, kun je iemand - die je vertrouwt - vragen om je te helpen.

Dat kan een vriend of vriendin zijn, de mediators van school, of je ouders, je juf of je meester. Ook dat kan helpen.

Maar misschien vind je dat moeilijk. Dan kun je naar de vertrouwenspersoon gaan. Hij of zij helpt je dan verder.